

Пекарська Є. О.

студентка 3-го курсу Навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту, Донецький державний університет внутрішніх справ

Пекарський С. П.

к. ю. н., доцент,
доцент кафедри оперативної-розшукової діяльності та інформаційної безпеки,
Донецький державний університет внутрішніх справ

СУЧАСТІ ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ДЕТЕКТИВНИХ ПОСЛУГ

Цивільне право, що являє собою сукупність юридичних норм, на основі диспозитивного методу регулює майнові й особисті немайнові відносини (цивільні правовідносини), що виникають між юридично рівними, вільними і самостійними в майновому відношенні суб'єктами [1, с. 4]. Відповідно підставою для виникнення цивільних правовідносин є правочин (договір).

Сучасна система цивільно-правових відносин регулює різні види договорів. Однак, на тепер, приватна детективна діяльність в Україні законодавчо не врегульована. Законами не передбачено прямої заборони на здійснення детективної діяльності, але й немає її законодавчого регулювання.

Договірні зобов'язання регулюються нормами Цивільного кодексу України (ЦК України – прим. автора) від 16 січня 2003 року № 435-IV [2]. У главі 63 ЦК України зазначено те, що за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором [2, гл. 63]. Положення глави 63 ЦК України можуть застосовуватися до всіх договорів про надання послуг, якщо це не суперечить суті зобов'язання [2]. Це підтверджується і положеннями статті 3 ЦК України, яка визначає загальні засади цивільного законодавства. Однією із засад цивільного законодавства є свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом.

Реалізація договору про надання детективних послуг в різних країнах має як правову регламентацію так і практичну реалізацію. Україна на підставі міжнародного досвіду, має можливість швидко впровадити найкращі механізми правової регламентації договору про надання

детективних послуг. Це сприятиме ефективності забезпечення прав особи в публічній та приватній сферах функціонування суспільних відносин. Також громадяни матимуть додаткові можливості щодо захисту своїх прав в додаток до державно-правової оперативно-розшукової діяльності

Денищук Д. Є., Погорілець О. В. констатують, що спроби законодавчого врегулювання діяльності приватних детективів в Україні відбуваються вже досить тривалий час [3, с. 99]. На думку науковців, до проекту закону доцільно включати норми щодо таких питань як:

1) чітке законодавче визначення змісту приватної детективної діяльності та форм власності за якими вона провадиться;

2) закріплення принципів здійснення приватної детективної діяльності та видів приватних детективних послуг;

3) деталізація порядку ліцензування та уточнення переліку державних органів, що беруть участь у цьому процесі;

4) окреслення особливостей трудових відносин у сфері надання детективних послуг;

5) визначення вимог до приватних детективів, їх підготовки, а також умов за яких громадяни інших країн можуть провадити приватну детективну діяльність в Україні;

6) формування правових механізмів для провадження приватної детективної діяльності, а також контролю якості детективних послуг з метою захисту прав громадян [3, с. 100].

Результати наукових досліджень, розвиток суспільних відносин та демократичних механізмів ставлять питання про доцільність окремого правового регулювання в Україні договору про надання детективних послуг. Так, до Верховної Ради України подавалася низка законопроектів про необхідність законодавчого регулювання приватної детективної діяльності. Постановою Верховної Ради України «Про порядок денний дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 3 вересня 2024 року № 3939-ІХ на розгляд дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання винесено у другому читанні проект Закону України «Про приватну детективну діяльність» № 3010 [4]. Зазначений законопроект визначає правові засади організації та здійснення приватної детективної діяльності, спрямованої на забезпечення захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб шляхом надання приватних детективних послуг, встановлює права та обов'язки суб'єктів правовідносин, а також особливості державного контролю в цій сфері [4].

Законопроект закріплює визначення терміну «договір про надання приватних детективних послуг». Під таких договором необхідно розуміти письмову або у електронній формі відповідно до закону домовленість двох сторін, за якою одна сторона (приватний детектив, детективне агентство) зобов'язується надати приватні детективні послуги другій стороні (замовнику) на умовах і в порядку, що визначені цим Законом та договором, а замовник зобов'язується оплатити надання послуг [4, ст. 1].

Під приватною детективною діяльністю визнається незалежна професійна діяльність приватного детектива або діяльність детективного агентства щодо надання замовникам приватних детективних послуг з метою забезпечення захисту їх прав та законних інтересів на платній договірній основі в порядку, визначеному цим Законом [4, ст. 1, п. 5]. А під приватними детективними послугами визнається пошук, отримання, фіксація, аналіз та передача інформації про осіб, об'єкти і події, що здійснюються на підставах і в порядку, передбачених цим Законом та іншими законами [4, ст. 1, п. 6]. Відповідно суб'єктом приватної детективної діяльності визнається приватний детектив або детективне агентство [4].

Погоджуючись з висновками Мосьондза С. О. [5] зазначаємо, аргументи на користь розвитку детективної діяльності в Україні:

- легалізація та контроль;
- підвищення рівня розкриття злочинів;
- ефективний розшук зниклих безвісти;
- використання досвіду колишніх правоохоронців;
- надходження до бюджету [5].

Слушним є його висновок і про те, що завдяки правомірній детективній діяльності державний бюджет поповниться додатковими надходженнями, а ухвалення ж закону про детективну діяльність не потребуватиме додаткових бюджетних витрат – навпаки, воно буде причетне до формування нових об'єктів оподаткування [5].

Список літератури

1. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Дата оновлення: 3 вересня 2024. *Вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

3. Денищук Д. Є., Погорілець О. В. Приватна детективна діяльність в Україні: питання законодавчого закріплення. *Наукові записки. Серія: Право*. 2020. Вип. 8. С. 96-101.

4. Про приватну детективну діяльність: проект Закону України № 3010 від 04 лютого 2020 року. *Вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=3010&conv=9>.

5. Мосьондз С. О. Аргументи на користь розвитку детективної діяльності в Україні. Проблеми сучасних трансформацій (фаховий електронний науково-практичний журнал з права, публічного управління та адміністрування). Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 10. URL: https://reicst.com.ua/pmtl/issue/view/issue_10_2023.